

## YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**BELİRLİ CANLI TIRNAKLI HAYVANLARIN İTHALATI VE TRANSİT  
GEÇİŞİNE İLİŞKİN HAYVAN SAĞLIĞI KURALLARININ  
BELİRLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK  
BİRİNCİ BÖLÜM**

**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

**Amaç ve kapsam**

**MADDE 1 –** (1) Bu Yönetmeliğin amacı, belirli canlı tırnaklı hayvanların ithalatında ve transit geçişlerinde uygulanacak hayvan sağlığı şartları ile izinli ülke listelerinin hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

**Dayanak**

**MADDE 2 –** (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü ve 34 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

**Tanımlar**

**MADDE 3 –** (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
  - İzinli ülke: Bu Yönetmeliğin Ek-1’inde listelenen canlı tırnaklı hayvanların Türkiye’ye ithalatı için izin verilen ülke ya da ülkenin bir bölümünü,
  - Resmi veteriner hekim: Canlı hayvanların sağlık denetimlerini ve resmi sertifikasyonunu gerçekleştirmek için ihracatçı ülke veteriner makamı tarafından yetkilendirilen veteriner hekimi,
  - Tırnaklı hayvan: Ek-1’de listelenen hayvanları,
- ifade eder.

**İKİNCİ BÖLÜM**

**Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların İthalatı İçin Geçerli  
Hayvan Sağlığı Şartları**

**İzinli ülkeler**

**MADDE 4 –** (1) Canlı tırnaklı hayvanların ithalatına ve transit geçişine yalnızca Bakanlıkça hazırlanan listelerde yer alan ülkelere izin verilir.

(2) Ek-1’de listelenen hayvanların sağlık durumu ve ihracatçı ülke tarafından bu hayvanlar için verilen garantiler dikkate alınarak, söz konusu ülkenin topraklarının tamamı veya bir bölümü için izin verilebilir. Bu amaçla, ilgili uluslararası standartlar temel alınarak, izinli ülkenin söz konusu standartları, özellikle kendi topraklarındaki bölgeselleştirmeyi nasıl ve ne ölçüde uyguladığı ile diğer ülkelerden yapılan ithalatlarda hangi sağlık şartlarını uyguladığı dikkate alınır.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen canlı tırnaklı hayvanların ithalatı veya transit geçişi için verilen izin ilgili ülkenin hayvan sağlığı durumuna göre askıya alınabilir veya iptal edilebilir.

**İzinli ülke listelerinin hazırlanması**

**MADDE 5 –** (1) İzinli ülke listeleri aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak hazırlanır.

a) Türkiye’nin sağlık ve çevresel statüsünü riske sokabilecek ihracatçı ülkedeki çiftlik hayvanlarının, diğer evcil ve yabani hayvanların sağlık statüsü, özellikle egzotik hayvan hastalıkları ve her yönüyle genel sağlık ve çevresel durumu,

b) İhracatçı ülkenin hayvan sağlığı ve refahıyla ilgili mevzuatı,

c) Yetkili veteriner makamı ve denetim birimlerinin organizasyon yapısı, bu birimlerin yetkileri, tabi oldukları denetimler ile ulusal mevzuatı etkin bir biçimde uygulamalarını sağlayabilmek adına personel ve laboratuvar kapasitesi de dahil olmak üzere bu birimlerin imkanları,

ç) İhracatçı ülke yetkili veteriner makamı tarafından Türkiye’de uygulanan hayvan sağlığı şartlarının veya eşdeğer hayvan sağlığı şartlarının uygulanabileceğine dair verilen güvenceler,

d) İhracatçı ülkenin Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı (OIE) üyesi olup olmadığı, özellikle OIE tarafından listelenen hastalıklar olmak üzere topraklarında bulaşıcı veya salgın hayvan hastalıklarının varlığına ilişkin ihracatçı ülke tarafından sağlanan bilgilerin düzenli ve hızlı olup olmadığı,

e) Aşağıda belirtilen hususlarda Türkiye’yi doğrudan bilgilendireceğine dair ihracatçı ülke tarafından verilecek garantiler;

1) Ek-2’de listelenen hastalıkların herhangi birinin ortaya çıkışının teyidinin ve bu hastalıklarla ilgili aşılama politikasında yapılan herhangi bir değişikliğin takip eden 24 saat içerisinde bildirim,

2) İhracatçı ülkenin, özellikle canlı tırnaklı hayvanların ithalatına ilişkin ulusal sağlık kurallarındaki değişiklik önerilerinin uygun bir süre içerisinde bildirim,

3) Topraklarındaki hayvan sağlığı statüsünün düzenli aralıklarla bildirimini.

f) İhracatçı ülkeden daha önce yapılan canlı hayvan ithalatlarından elde edilen deneyimler ve yapılan ithalat kontrollerinin sonuçları,

g) İhracatçı ülkede Bakanlık tarafından yapılan denetim ve/veya tetkiklerin sonuçları, özellikle yetkili makamların değerlendirme sonuçları ya da Bakanlık tarafından talep edildiği takdirde gerçekleştirdikleri denetimler hakkında yetkili makamlar tarafından düzenlenen raporlar,

ğ) Diğer ülkelerden yapılan ithalatlara ilişkin mevzuatı da kapsayan, bulaşıcı veya salgın hayvan hastalıklarının önlenmesi ve kontrolüyle ilgili ihracatçı ülkede yürürlükte bulunan mevzuat ve bunların uygulamaları.

#### **İzinli ülke listelerinin yayınlanması**

**MADDE 6** – (1) Bakanlık, 4 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen listelerin güncel halinin kamuoyu tarafından ulaşılabilir olmasını sağlar. Söz konusu listeler hayvan sağlığı ve halk sağlığı amacıyla oluşturulmuş başka listelerle birleştirilebilir ve sağlık sertifikası modeli içerebilir.

(2) İzinli ülke listeleri Bakanlık resmi internet sitesinde yayınlanır.

#### **Özel hayvan sağlığı şartları**

**MADDE 7** – (1) Bakanlık, canlı tırnaklı hayvanların izinli ülkelerden ithalatı veya transit geçişleri için özel hayvan sağlığı şartlarını belirler. Bu şartların belirlenmesinde aşağıda yer alan hususlar dikkate alınır.

a) İlgili hayvan türleri,

b) Hayvanların yaşı ve cinsiyeti,

c) Hayvanların planlanan varış yeri ya da kullanım amacı,

ç) Hayvanların ithalatından sonra yurtiçinde uygulanacak ilave tedbirler.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen özel hayvan sağlığı şartları, hayvanların duyarlı olduğu hastalıklarla ilgili Türkiye'nin mevzuatında düzenlenen kurallar temel alınarak belirlenir.

(3) İhracatçı ülke tarafından verilen resmi sağlık garantilerinin Türkiye tarafından resmen kabul edilebilecek denklkte olması durumunda, özel hayvan sağlığı şartları söz konusu garantiler temel alınarak belirlenebilir.

#### **İzinli ülkeler tarafından verilecek garantiler**

**MADDE 8** – (1) Canlı tırnaklı hayvanların ithalatına ancak izinli ülkenin aşağıda belirtilen garantileri vermesi halinde izin verilir.

a) Hayvanların, Ek-2'de yer alan temel kriterler uyarınca hastalıklardan arı olan ve Ek-2'deki listelenen hastalıklara karşı aşılanmış hayvanların girişinin yasak olduğu topraklardan gelmesi,

b) Hayvanların, 7 nci maddede belirtilen özel hayvan sağlığı şartlarına uygun olması,

c) Türkiye'ye sevkleri için yüklenmeden önce hayvanların 7 nci maddede bahsedilen özel hayvan sağlığı şartlarıyla belirlenecek olan süre boyunca izinli ülkenin topraklarında kalması,

ç) Türkiye'ye sevklerinden önce, hayvanların sağlıklı olduklarından ve özellikle yem ve su verilmesi olmak üzere, 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinde belirtilen nakliye şartlarının yerine getirildiğinden emin olmak için resmi veteriner hekim tarafından kontrolden geçirilmiş olması,

d) 10 uncu maddeye uygun olarak Bakanlıkça modeli belirlenen veteriner sağlık sertifikasının hayvanlara eşlik etmesi,

e) Türkiye'ye varışında veteriner sınır kontrol noktasında hayvanların kontrol ettirilmesi.

#### **İstisnai durumlar**

**MADDE 9** – (1) Bakanlık, aşağıda belirtilen hayvanlar için 7 nci ve 8 inci maddelere istisna olarak veteriner sağlık sertifikası modelleri de dahil olmak üzere, izinli ülkelerden canlı tırnaklı hayvanların ithalatı veya transit geçişleri için özel düzenlemeler getirebilir.

a) Kendilerinin ticari işlemlere konu olmadığı spor etkinliklerine, sirklere, gösterilere ve sergilere katılımı amaçlanan hayvanlar,

b) Hayvanat bahçelerine, eğlence parklarına ve deney laboratuvarlarına gönderilmesi amaçlanan hayvanlar,

c) Hayvan refahı amacıyla gerekli olan ve Bakanlıkça belirlenen yerler haricinde ülke içerisinde hiçbir yerde duraklama yapmaksızın gümrük ile resmi veteriner hekim onayı ve gözetimi altında onaylı veteriner sınır kontrol noktası üzerinden ülke topraklarından transit geçiş yapan hayvanlar,

ç) Ev ve süs hayvanı olarak sahiplerine eşlik eden hayvanlar,

d) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (ç) bentlerinde belirtilen amaçlarla Türkiye'den gönderilen ve 30 gün içerisinde geri getirilen hayvanlar,

e) Nesli tehlike altındaki türler.

(2) Bakanlık, 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine istisna olarak Ek-2'de listelenen hastalıkların görüldüğü ve/veya bu hastalıklara karşı aşılama uygulamaları uygulandığı izinli ülkelerden canlı tırnaklı hayvanların ithalatı veya transit geçişi için özel şartlar düzenleyebilir. Bu madde kapsamındaki istisnalar her ülke için ayrı olarak belirlenir.

(3) Bakanlık, 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine istisna olarak sağlık durumundaki değişikliklerden dolayı canlı tırnaklı hayvanların ithalat veya transit geçiş izinleri askıya alınmış veya yasaklanmış izinli ülkelere, bu

izinlerin yeniden başlatılabilmesi için süre belirleyebilir. Bununla birlikte, ilgili ülke tarafından da her türlü ilave şartın yerine getirilmesi gerekir. Hayvanların ithalat veya transit geçişlerinin yeniden başlatılmasına karar verilmesi durumunda aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınır.

a) Uluslararası standartlar,

b) İzinli ülke veya bölgenin coğrafi olarak sınırlı bir kısmında Ek-2’de listelenen hastalıklardan biriyle ilgili bir salgın veya epizootiyolojik olarak birbirleriyle bağlantılı birden fazla salgının görülüp görülmediği,

c) Salgınlara belirli bir süre içerisinde başarılı bir biçimde eradike edilip edilmediği.

#### **Veteriner sağlık sertifikaları**

**MADDE 10** – (1) İthal edilecek veya transit geçiş yapmak üzere Türkiye’ye giriş yapacak her hayvan sevkiyatı için Ek-3’teki şartlara uygun bir biçimde düzenlenmiş veteriner sağlık sertifikasının ibraz edilmesi zorunludur.

(2) Veteriner sağlık sertifikası, bu Yönetmelikte ve hayvan sağlığıyla ilgili diğer mevzuatta belirtilen şartların veya 7 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamına giren durumlarda ise bunlara eşdeğer hükümlerin yerine getirildiğini belgelemelidir.

(3) Veteriner sağlık sertifikası halk sağlığı, hayvan sağlığı ve hayvan refahıyla ilgili diğer mevzuattaki gerekliliklere ilişkin sertifikasyon beyanlarını içerebilir.

(4) Bakanlık, izinli ülkedeki hayvan sağlığı durumuna göre veteriner sağlık sertifikalarının kullanımını askıya alabilir veya iptal edebilir.

#### **İhracatçı ülkelerde yapılacak denetim ve tetkikler**

**MADDE 11** – (1) Bakanlık, Türkiye’nin yürürlükteki hayvan sağlığı mevzuatına uygunluğun veya eşdeğerliğin sağlanıp sağlanmadığının teyit edilmesi için ihracatçı ülkelerde denetim ve/veya tetkikler yapabilir.

(2) Bakanlık, birinci fıkrada gerçekleştirilen denetim ve/veya tetkiklerde ciddi bir hayvan sağlığı riski tespit ederse, söz konusu risk denetim ve/veya tetkikinin yapılma amacıyla doğrudan ilgili olmasa bile, ithalat ve transit geçiş izinlerinin askıya alınması veya iptal edilmesi de dahil olmak üzere, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ülkeye Giriş Yapan Canlı Hayvanlarda Yürütülecek Veteriner Kontrollerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğin 18 inci maddesinde belirtilen hayvan sağlığının korunması için gerekli olan önlemleri alır.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Çeşitli ve Son Hükümler**

##### **Avrupa Birliği mevzuatına uyum**

**MADDE 12** – (1) Bu Yönetmelik, Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların Avrupa Birliğine İthalatı ve Birlik Üzerinden Transit Geçişi İçin Hayvan Sağlığı Kurallarına İlişkin 26/4/2004 tarihli ve 2004/68/AT Sayılı Konsey Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

##### **Geçiş hükümleri**

**GEÇİCİ MADDE 1** – (1) Bu Yönetmelik kapsamında izinli ülke listeleri yayınlanıncaya kadar, sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların ithalat ve transit geçişlerine, Bakanlık tarafından halihazırda resmi internet sitesinde yayınlanan listelerde yer alan ülkelerden izin verilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen türler dışındaki, özellikle de kendilerinin ticari işlemlere konu olmadığı spor etkinliklerine, sirkelere, gösterilere ve sergilere katılımı ile hayvanat bahçelerine, eğlence parklarına ve deney laboratuvarlarına gönderilmesi amaçlanan hayvanların ithalat ve transit geçişlerine izin verilip verilmeyeceğine, bu Yönetmelik kapsamında izinli ülke listeleri yayınlanıncaya kadar ve sadece hayvan hastalıkları nedeniyle ithalata kısıtlama uygulanmayan ülkeler için, Bakanlık tarafından yapılan değerlendirmeye göre karar verilir.

##### **Yürürlük**

**MADDE 13** – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 4 üncü maddesinin birinci fıkrası yayımı tarihinden itibaren üç yıl sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

##### **Yürütme**

**MADDE 14** – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

## Yönetmelik Kapsamındaki Hayvan Türleri

Taksonomi		
Takım	Familya	Cins/Tür
Artiodactyla	Antilocapridae	<i>Antilocapra</i> ssp.
	Bovidae	<i>Addax</i> ssp., <i>Aepyceros</i> ssp., <i>Alcelaphus</i> ssp., <i>Ammodorcas</i> ssp., <i>Ammotragus</i> ssp., <i>Antidorcas</i> ssp., <i>Antilope</i> ssp., <i>Bison</i> ssp., <i>Bos</i> ssp.( <i>Bibos</i> , <i>Novibos</i> , <i>Poephagus</i> dahil), <i>Boselaphus</i> ssp., <i>Bubalus</i> ssp. ( <i>Anoa</i> dahil), <i>Budorcas</i> ssp., <i>Capra</i> ssp., <i>Cephalophus</i> ssp., <i>Connochaetes</i> ssp., <i>Damaliscus</i> ssp.( <i>Beatragus</i> dahil), <i>Dorcatragus</i> ssp., <i>Gazella</i> ssp., <i>Hemitragus</i> ssp., <i>Hippotragus</i> ssp., <i>Kobus</i> ssp., <i>Litocranius</i> ssp., <i>Madogua</i> ssp., <i>Naemorrhhedus</i> ssp. ( <i>Nemorhaedus</i> ve <i>Capricornis</i> dahil), <i>Neotragus</i> ssp., <i>Oreamuos</i> ssp., <i>Oreotragus</i> ssp., <i>Oryx</i> ssp., <i>Ourebia</i> ssp., <i>Ovibos</i> ssp., <i>Ovis</i> ssp., <i>Patholops</i> ssp., <i>Pelea</i> ssp., <i>Procapra</i> ssp., <i>Pseudois</i> ssp., <i>Pseudoryx</i> ssp., <i>Raphicerus</i> ssp., <i>Redunca</i> ssp., <i>Rupicapra</i> ssp., <i>Saiga</i> ssp., <i>Sigmoceros-Alecelaphus</i> ssp., <i>Sylvicapra</i> ssp., <i>Syncerus</i> ssp., <i>Taurotragus</i> ssp., <i>Tetracerus</i> ssp., <i>Tragelaphus</i> ssp.( <i>Boocerus</i> dahil).
	Camelidae	<i>Camelus</i> ssp., <i>Lama</i> ssp., <i>Vicugna</i> ssp.
	Cervidae	<i>Alces</i> ssp., <i>Axis-Hyelaphus</i> ssp., <i>Blastocerus</i> ssp., <i>Capreolus</i> ssp., <i>Cervus-Rucervus</i> ssp., <i>Dama</i> ssp., <i>Elaphurus</i> ssp., <i>Hippocamelus</i> ssp., <i>Hydropotes</i> ssp., <i>Mazama</i> ssp., <i>Megamuntiacus</i> ssp., <i>Muntiacus</i> ssp., <i>Odocoileus</i> ssp., <i>Ozotoceros</i> ssp., <i>Pudu</i> ssp., <i>Rangifer</i> ssp.
	Giraffidae	<i>Giraffa</i> ssp., <i>Okapia</i> ssp.
	Hippopotamidae	<i>Hexaprotodon-Choeropsis</i> ssp., <i>Hippopotamus</i> ssp.
	Moschidae	<i>Moschus</i> ssp.
	Suidae	<i>Babyrousa</i> ssp., <i>Hylochoerus</i> ssp., <i>Phacochoerus</i> ssp., <i>Potamochoerus</i> ssp., <i>Sus</i> ssp.,
	Tayassuidae	<i>Catagonus</i> ssp., <i>Pecari-Tayassu</i> ssp.
	Tragulidae	<i>Hyemoschus</i> ssp., <i>Tragulus-Moschiola</i> ssp.
Perissodactyla	Rhinocerotidae	<i>Ceratotherium</i> ssp., <i>Dicerorhinus</i> ssp., <i>Diceros</i> ssp., <i>Rhinoceros</i> ssp.
	Tapiridae	<i>Tapirus</i> ssp.
Proboscidae	Elephantidae	<i>Elephas</i> ssp., <i>Loxodonta</i> ssp.

EK-2

**5 inci Maddenin Birinci Fıkrasının (c) Bendinin (1) Alt Bendinde Bahsedilen Hastalıklar ve 8 inci Maddenin Birinci Fıkrasının (a) Bendi Uyarınca Bir Bölgenin Hastalısız Kabul Edilebilmesi İçin Temel Kriterler**

Hastalık	Şartlar	İlgili Hayvan Türleri
Şap (FMD)	Son 12 ayda hastalık salgını ve viral enfeksiyon bulgusu olmaması ile aşılama yapılmamış olması	Tüm türler
Bulaşıcı stomatitis (Veziküler stomatitis)	Son 6 ayda hastalık vakası olmaması	Tüm türler
Domuzların veziküler hastalığı	Son 24 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	Suidae familyasından olan türler
Sığır vebası	Son 12 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	Tüm türler
Koyun ve keçi vebası (PPR)	Son 12 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	<i>Ovis</i> ve <i>Capra</i> cinsinden olan türler
Bulaşıcı sığır plöropnömonisi (Contagious bovine pleuropneumonia)	Son 12 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	<i>Bos</i> cinsinden olan türler
Sığırların nodüler ekzantemi (Lumpy skin)	Son 36 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	<i>Bos</i> , <i>Bison</i> ve <i>Bubalus</i> cinsinden olan türler
Rift Vadisi humması	Son 12 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	Suidae familyasından olanlar haricindeki tüm türler
Mavidil	Son 24 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması, ayrıca <i>Culicoides</i> popülasyonunun uygun kontrolü	<i>Bos</i> , <i>Bison</i> , <i>Bubalus</i> , <i>Ovis</i> ve <i>Capra</i> cinsinden ve <i>Suidae</i> familyasından olanlar haricindeki tüm türler
Koyun keçi çiçeği	Son 12 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	<i>Ovis</i> ve <i>Capra</i> cinsinden olan türler
Afrika domuz vebası	Son 12 ayda hastalık vakası olmaması	Suidae familyasından olan türler
Klasik domuz vebası	Son 12 ayda hastalık vakası olmaması ve aşılama yapılmamış olması	Suidae familyasından olan türler

**Veteriner Sağlık Sertifikalarına İlişkin Gereklilikler**

- 1) Hayvan sevkiyatlarına eşlik edecek veteriner sağlık sertifikasını düzenleyen yetkili makam temsilcisi sertifikayı imzalamalı ve resmi mühür uygulamalıdır. Bu şart, birden fazla yapraktan oluşan sertifikaların her yaprağı için geçerlidir.
- 2) Veteriner sağlık sertifikaları en az Türkçe ve ihracatçı ülke dilinde düzenlenmiş olmalıdır.
- 3) Veteriner sağlık sertifikasının aslı ülkeye girişte sevkiyata eşlik etmelidir.
- 4) Veteriner sağlık sertifikaları,
  - Tek bir yapraktan,
  - ya da
  - Tek ve ayrılmaz bir yapraktan oluşan iki veya daha fazla sayfadan,
  - ya da
  - Sınırlı bir sayfa dizisinde belli bir sayfayı belirtmek için numaralandırılmış olan bir dizi sayfadan (örnek: dört sayfanın 2. sayfası veya sayfa 2/4 gibi),meydana gelir.
- 5) Veteriner sağlık sertifikaları özgün bir tanımlama numarası taşınmalıdır. Veteriner sağlık sertifikasının bir dizi sayfadan oluşması halinde özgün tanımlama numarası her sayfada belirtilmelidir.
- 6) Veteriner sağlık sertifikası, ilgili sevkiyat gönderici ülkenin yetkili makamının kontrolünden çıkmadan önce düzenlenmelidir.